

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО 2026 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за закрила на детето 2026 г. е разработена за гарантиране правата на децата съобразно целите и принципите на Закона за закрила на детето и Правилникът за неговото прилагане; Конвенция на ООН за правата на детето; Стратегия на ЕС за правата на детето, Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца (2023 – 2026 г.) и всички стратегически документи, планове и програми, които са свързани с осигуряване на правата на децата. Съгласно чл. 2 от Закона за закрила на детето: „*Дете по смисъла на този закон е всяко физическо лице до навършването на 18 години.*“

Закрилата на децата е основна грижа в живота на обществото. Насилието, употребата на наркотици, здравето, свободното време, информираността и участието на малолетните и непълнолетните в учебния процес и обществения живот са само част от сферите, за които обществото трябва да полага грижи. Обединяването и координирането на усилията на общинските и местните държавни органи и неправителствени организации е в посока всяко дете от община Първомай да расте в семейна среда, която е в състояние да му осигури нормално физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Развитието на децата и защитата на техните права е национален приоритет, изискващ концентрация на ресурси, постоянно политическо и обществено внимание, максимална координация между всички ангажирани с благосъстоянието на децата ведомства и институции.

Община Първомай с настоящата програма и на база утвърдените национални приоритети в областта на закрила на детето ще определи местните такива за ефективна защита и гаранция на основните права на децата в община Първомай във всички сфери на обществения живот, защото... *Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие и на защита на неговите права и интереси (ЗЗД).*

II. ОСНОВНА ЦЕЛ НА НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА

Да се гарантират основните права в различните сфери на обществения живот на всички групи деца съобразно тяхната възраст, социален статус, физическо, здравословно и психическо състояние, като се осигури на всички подходяща икономическа, културна и социална среда, образование, свобода на възгледите и сигурност.

Постигането на тази цел ще се реализира чрез грижа за децата в следните тематични области:

1. Децата като двигатели на промяната в демократичния живот.
2. Правото на децата да реализират пълния си потенциал, независимо от социалния си произход.
3. Правото на децата да живеят без насилие.
4. Правото на децата на правосъдие, съобразено с интересите на детето.
5. Правото на децата безопасно да се ориентират в цифровата среда и да се възползват от нейните възможности.

III. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

- Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата;
- Подобряване здравето на децата;
- Създаване на по-добри условия за гарантиране правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна семейна среда;
- Повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация;
- Прилагане на интегриран подход в грижите за деца, насочен към превенция на рисковете още в най-ранна детска възраст;
- Разработване на мерки за подкрепа на отговорното родителство;
- Развиване на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск от изоставяне на детето;
- Подобряване на достъпа до услуги за майчино и детско здраве;
- Популяризиране на здравословния начин на живот сред децата;
- Осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца;
- Разширяване на превантивните и профилактични мерки за опазване физическото и психическо здраве на децата;
- Подобряване на грижите за психичното здраве на децата;
- Изграждане на подходяща образователна среда за осъществяване на приобщаващо образование;
- Гарантиране на ефективна система за детско правосъдие;
- Повишаване осведомеността на обществото, на децата и на техните семейства, относно правата на детето, насилието над деца и за стимулиране на активното им участие за противодействие на насилието;
- Подобряване ефективността на системата за превенция и работа с деца, жертви на насилие.
- Защита на децата от сексуални посегателства чрез компютърни престъпления и превенция на онлайн тормоза;
- Предприемане на ефективни мерки за намаляване на ранните бракове;
- Насърчаване на детското участие в общественния живот, чрез повишаване на информираността за техните права;
- Включване на децата в доброволчески дейности за формиране на положителна нагласа към доброволчеството;
- Създаване на условия и възможности за всички деца да спортуват, както и занимания с култура и дейности за свободното време, клубове по интереси и др.;
- Мерки за откриване и подкрепа на деца таланти;

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване;
2. Равен достъп до качествена подготовка в училище за всички деца;
3. Подобрена профилактика на здравето при децата от всички възрастови групи;
4. Силно ограничаване на рисковите фактори като тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и употреба на наркотични и упойващи вещества;
5. Ограничаване на риска от разпространение на полово предавани инфекции, HIV/СПИН;
6. Увеличаване дела на децата от различните етнически малцинствени групи, които са интегрирани в общообразователни училища;

7. Създаване на възможности за увеличаване броя на децата, участващи в различни спортни, културни и развлекателни дейности;
8. Насърчаване на детското участие в процесите на вземане на решение;
9. Защита на личността, достойнството и безопасността на децата от българските медии.

V. МОНИТОРИНГ, ОЦЕНЯВАНЕ И ОТЧИТАНЕ

1. Мониторинга на дейностите по реализиране на оперативните цели се осъществява от Община Първомай и Отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” – Първомай.
2. Комисията за детето към Община Първомай осъществява текущата практическа дейност по реализиране на програмата и предприема мерки по контрола на изпълнението им.

VI. ОСНОВАНИЯ

Общинската програма е изготвена от Комисия за детето към Община Първомай, съгласно чл. 6, ал. 2, т. 1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето на база целите и приоритетите на европейското и националното законодателство за закрила на детето и следва да бъде разгледана от Общински съвет-Първомай.

ПРИОРИТЕТ I

Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата

Цели	Дейности	Отговорен орган	Финансово осигуряване	Срокове
1.1. Осигуряване правото на детето да живее в сигурна семейна среда.	1.1.1. Подкрепа на детето и семейството чрез мерки за закрила в семейна среда.	Дирекция „Социално подпомагане”, доставчици на социални услуги	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	1.1.2. Насочване към програми на заетост и финансова подкрепа на семействата, отговарящи на условията за месечно социално подпомагане, за децата, които отглеждат.	Дирекция „Социално подпомагане”	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	1.1.3. Финансово подпомагане на семействата с деца до завършване на средно образование на детето, но не повече от 20 г. възраст, обвързано с редовното посещаване на училище.	Дирекция „Социално подпомагане”	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	1.1.4. Консултиране и подкрепа, насочени към подобряване качеството на грижи за настанените деца в семейства на роднини и близки или в приемни семейства.	Дирекция „Социално подпомагане”, Център за обществена подкрепа, Екип по приемна грижа	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции и по проект „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“ – Компонент 1	2026 г.
	1.1.5. Развитие на съществуващите социални услуги за подкрепа на децата и семействата и разкриването на нови социални услуги за приоритетни целеви групи.	Община Първомай, ДСП-Първомай, Социални услуги в общността	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
1.2. Развиване на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за изоставяне на детето.	1.2.1. Подкрепа на семействата на деца, застрашени от изоставяне чрез прилагане на мерки за закрила в семейна среда и финансово подпомагане.	Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	1.2.2. Осъществяване на мерки за ранна превенция на изоставянето чрез осъществяване на психологическа, педагогическа и правна помощ на родители на деца от всички етноси, както и насочване към подходящи социални услуги в общността.	Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай, Център за обществена подкрепа, Здравни медиатори	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	1.2.3. Осигуряване на педагогическа и правна помощ на родителите или лицата, на които са възложени родителски функции, по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата.	Община Първомай, ДСП Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	1.2.4. Превенция на изоставянето чрез предоставяне на услугата „Приемна грижа”	Община Първомай, ДСП Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции и по проект „Повишаване на капацитета на служителите на Агенцията за социално подпомагане във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“ – Компонент 1	2026 г.

ПРИОРИТЕТ II
Подобряване здравето на децата

2.1. Подобряване на достъпа до услуги за майчино и детско здраве.	2.1.1. Предоставяне на акушерска/медицинска помощ и консултации на здравно неосигурени бременни жени.	МБАЛ-Първомай, ЦОП-Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
2.2. Промотиране на здравето сред децата.	2.2.1. Провеждане на информационни кампании за здравословно поведение и утвърждаване на здравословен начин на живот при децата и учениците.	РЗИ; Община Първомай; МКБППМН, Медицинските специалисти от общинските детски градини и училища, ЦОП-Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	2.2.2. Разработване на училищни програми в областта на превенцията и рисковото сексуално поведение и употребата на психоактивни вещества.	Община Първомай; Училищни ръководства, педагогически съветници; Център за обществена подкрепа; Здравен медиатор	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
2.3. Повишаване на информираността на децата за разпространение на ХИВ/СПИН, болести предавани по полов път, злоупотреба с психоактивни вещества и тютюнопушене.	2.3.1. Провеждане на информационна кампания сред учениците и дискусии по училищата по проблеми, свързани с употребата на психоактивни вещества /ПАВ/.	РЗИ, Община Първомай, МКБППМН, Мед. специалисти, Детска педагогическа стая, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	2.3.2. Кампания за превенция на тютюнопушенето, чрез разпространение и представяне пред ученици на различни превантивни филми.	РЗИ, Община Първомай, МКБППМН, Мед. специалисти, Детска педагогическа стая, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	2.3.3. Провеждане на информационни кампании за повишаване на информираността на децата за разпространението на ХИВ/СПИН и др. болести, предавани по полов път.	РЗИ, Община Първомай, МКБППМН, Мед. специалисти, Детска педагогическа стая, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	2.3.4. Провеждане на инициативи на училищно и общинско ниво по повод международния ден за борбата срещу ХИВ/СПИН.	РЗИ, Община Първомай, МКБППМН, Мед. специалисти, Детска педагогическа стая, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
2.4. Разширяване на превантивните и профилактични мерки за опазване физическото здраве на децата.	2.4.1. Разширяване възможностите за обхващане на децата в програми и форми за здравно образование.	Община Първомай, Училищните ръководства, Медицинските специалисти от училищата и детските градини, РЗИ, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	2.4.2. Провеждане на кампании за борба с наднорменото тегло при децата и рисковите фактори, свързани с него.	Регионална здравна инспекция; Община Първомай; Медицинските специалисти от общинските детски градини и училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	2.4.3. Провеждане на състезания и конкурси сред учениците на теми, засягащи здравословния начин на живот.	Община Първомай, РЗИ, Училищните ръководства и ръководствата на детските градини	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.

**ПРИОРИТЕТ III:
Осигуряване правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда**

3.1. Създаване на по-добри условия за гарантиране правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда.	3.1.1. Информационни кампании за популяризиране на правилата за безопасност и спешните телефони: Единен европейски номер 112 и Национална телефонна линия за деца 116111	Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай, Община Първомай, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	3.1.2. Организиране на проверки в районите на учебните заведения и в търговските обекти за недопускане на престъпления и противообществени прояви от и срещу деца.	Община Първомай, Регионална здравна инспекция, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
3.2. Развитие на различни форми, модели и инструменти за превенция на инцидентите и травматизма при деца	3.2.1. Обучения в часа на класа с насоченост към превенция на травматизма в детска възраст	Училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	3.2.2. Информационна кампания относно безопасността на децата при бедствия, пожари и извънредни ситуации	Училища, РСПБЗН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	3.2.3. Провеждане на тематични кампании на полицията: “Абитуриенти”, “Ваканция! Да запазим живота на децата на пътя!”, “Децата тръгват на училище! Да ги запазим на пътя!”	РУ Първомай, Община Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.

**ПРИОРИТЕТ IV:
Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование за всички деца**

4.1. Развит общински механизъм в посока обхващане на децата в образователната система.	4.1.1. Изготвяне на училищни програми за оценка и превенция на риска от отпадане на учениците от образователната система.	Училищни ръководства, РУО Пловдив, Общинска администрация	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	4.1.2. Планиране и провеждане на училищна и общинска информационна кампания по активиране и включване на родителската общност в учебно-възпитателния процес.	Училищни ръководства, Училищни настоятелства, Общинска администрация, РУО Пловдив, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	4.1.3. Провеждане на работни срещи между специалисти от различни институции с цел координиране на усилията по обхващане на застрашените от отпадане от училище деца.	РУО Пловдив, Училищни ръководства, Училищни настоятелства, Община Първомай, Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	4.1.4. Повишаване ролята на училищните и детско-градинските обществени съвети в създаването на стимулираща учебно-възпитателна среда чрез разработване на проекти по национални и европейски програми за образование.	Училищни ръководства, Училищни настоятелства, Обществени съвети, Община Първомай, РУО Пловдив	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	4.1.5. Интегриране на деца от ромски произход в образователната система, чрез прилагане на подходящи обучителни методи и работа със семействата. Работа по проекти „Успех за теб“, „СТЕМ“, „Интеркултурно образование“, „Еразъм +“.	Община Първомай, Училищни ръководства	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.

4.3. Изграждане на подходяща образователна среда за осъществяване на приобщаващо образование.	4.2.1. Постепенно адаптиране на градската архитектурна среда, включително в детските градини и училищата, към потребностите на децата със СОП.	Община Първомай, общински училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	4.2.2. Осигуряване на подходяща подкрепа за деца със СОП и техните семейства, включително достъп до социални услуги и закрила, която да им позволи да останат в семейството.	Общински училища и детски градини, РУО Пловдив, Община Първомай, Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
4.3. Образование достъпно за всички деца. Подобряване качеството на образователната система.	4.3.1. Пълноценно и развиващо интегриране на деца от ромски произход в образователната система.	Община Първомай, РУО Пловдив, Общински училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	4.3.2. Подобряване на условията за спорт в образователната система.	Общински училища, РУО Пловдив и общински спортни клубове	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
ПРИОРИТЕТ V: Правораздавателна система, приятел на детето				
5.1. Гарантиране на ефективна система за детско правосъдие.	5.1.1. Запознаване на ученици с работата на Районен съд Първомай и Районно управление Първомай.	МКБППМН РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
ПРИОРИТЕТ VI: Повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация				
6.1. Подобряване ефективността на действията за закрила на деца, жертви на насилие или в риск от насилие.	6.1.1. Провеждане на работни срещи между специалисти от различни институции, с цел обсъждане и разписване на конкретни отговорности и начини на взаимовръзка на работещите на местно ниво с деца, жертви на насилие.	РУ Първомай, Детска педагогическа стая; Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай, Община Първомай, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	6.1.2. Участие в местни кампании по превенция на противообществени прояви, закрилата на децата, безопасност на движението, трафик на хора.	Отдел „Закрила на детето” към ДСП-Първомай, Училищни ръководства, МКБППМН, Детска педагогическа стая	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
6.2. Повишаване осведомеността на обществото, децата и на техните семейства, относно правата на детето,	6.2.1. Провеждане на информационни кампании за превенция на насилието, злоупотребата и други форми на експлоатация на деца.	Община Първомай, Училищните ръководства, МКБППМН, Детска педагогическа стая, Педагогически съветници, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.

насилието над деца и стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието.	6.2.2. Запознаване на учениците с дейността на Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и инспектор Детска педагогическа стая . Разясняване ролята на полицията за оказване на помощ и закрила.	Общинска администрация, Училищните ръководства, МКБППМН, Детска педагогическа стая, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	6.2.3. Популяризиране сред учениците в класовете от начален етап на проекта „Детска полицейска академия“, за разясняване ролята на полицията и работата на полицаите. Ден на отворените врати по повод професионалния празник на полицията.	Общинска администрация, Училищните ръководства, Детска педагогическа стая, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
6.3. Защита на децата от сексуални посегателства чрез компютърни престъпления и превенция на онлайн тормоза.	6.3.1. Обучение на децата за предпазване от насилие и експлоатация в интернет.	МКБППМН, Училища – час на класа, Педагогически съветник	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
6.4. Предприемане на ефективни мерки за намаляване на ранните бракове.	6.4.1. Първична превенция, чрез работа на терен в общността и повишаване на информираността.	Община Първомай, Здравен медиатор	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.

ПРИОРИТЕТ VII:

Насърчаване на участието на децата в обществения живот

7.1. Утвърждаване на детското участие в обществения живот, чрез повишаване на информираността за техните права.	7.1.1. Популяризиране на специализираната електронна страница на ДАЗД и ЦКБППМН.	Училищни ръководства, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
7.2. Включване на децата в доброволчески дейности за формиране на положителна нагласа към доброволчеството.	7.2.1. Организиране на информационни кампании в училищата и разпространение на информационни материали за доброволчеството.	Образователни институции, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	7.2.2. Организиране и участие в съвместни инициативи за формиране на отговорно отношение и поведение на децата към различните области на обществения живот.	Община Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.

ПРИОРИТЕТ VIII:

Спорт, култура и дейности за свободното време

8.1. Създаване на условия и възможности за всички деца да спортуват.	8.1.1. Провеждане на ученически игри в изпълнение на общинския спортен календар.	Община Първомай, Училищни ръководства, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
8.2. Мерки за откриване и подкрепа на деца таланти.	8.2.1. Финансово подпомагане и стимулиране на деца с изяви дарби чрез отпускане на стипендии и еднократно финансово подпомагане по Програмата на мерките за закрила на деца с изяви дарби.	Община Първомай, МОН, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
8.3. Осигуряване на достъп на всички деца до културни дейности и дейности за свободното време, клубове по интереси в т.ч. наука и техника.	8.3.1. Насърчаване участието на децата и учениците в извънкласна дейност в училища, школи, състави, клубове и кръжоци.	Училищни ръководства, Читалища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.
	8.3.2. Развиване на различни форми, кръжоци, клубове по интереси, школи и др. за развитие уменията на таланти деца и ученици в областта на изкуството и науката и информационните технологии.	Учебни заведения	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2026 г.